

ander vaar-
dan ongun-
oord.
ook in die
n deel der
oord". (Leid-
la mer".
(the freight)
dung (Breu-
dung zu wer-
en uitzonde-
chsten Tages
st 38ste vers
ord werpen".
rs 18 niet ge-
Niet alleen
der zeelieden
et het koren,
zouden heb-

dig, dat met
even hetgeen
toldoende als
p (van voor-

et klaar. Dan
ft: „Lichten
brennen wordt,
vaart te ver-
ras, maar om
vreezen ont-
t dit uiterste
nd te kunnen

ligt niet. Na
de vrees voor
erst als noch
ele dagen, en
oo werd ons
worden be-

op op behoud
itend worden
ding, dat een

die eerst alle
En dan, in
uk voor stuk
icische over-
nden uitloopt,
Raad van de
i zou, hoe de
oeten worden,

iet schip den
ische schepen
en diep. Het
toemt „wreede
bij stormweer
emen.
an groote en
riode verstaat
heeft om een
het algemeen
j het stampen
daalt, daar het
Hiernaar na
I was het doel

adruimen, één
cin lag gestort
men toen nog
istig was. Om
te voorkomen
. Of men toen
n feeder is een
weging van het
makkelijk weg-
tomatisch deze
zullen de Ale-
eisch van hun
dit schip reeds

werpen zullen
Het komt dan

men, dat ge-
iken slaan,
aar opleve-
werpen.
der zeer moei-
weer niet te
het zwaarte-
n het schip zou
oor- en achter-
werken, zoodat

idelingen, blz. 545,
en, 2e druk, Tekst
t. 326.
S. 365.

het meeste gewicht aan lading in het midden bleef.
Balmer⁵⁾ beschrijft deze lossing als volgt:

Es muszte Ladung geworfen werden. Dies konnte natürlich nicht nur mittelst Einern durch das enge Schlupfloch vorm gesehen, sondern es muszte die grosze Luke wenigstens zum Teil abgedeckt werden. Nun wird bei den Alten der Lukanrand (Luikhoofd) auch nur niedrig gewesen sein, so dass eine übernommene See denselben Ueberfluten und in den Schiffsraum dringen konnte, was zu vermeiden war. Zu diesem Zwecke dienten am besten breite starke Bretter, welche an der vier Seiten des Lukanrandes, wahrscheinlich inwendig eingepasst und durch Spreizen festgehalten (nicht angenagelt) wurden. So konnte ein grosser Teil der Mannschaft mit Hilfskräften gemeinsam an der teilweisen Entlastung arbeiten. Einzelne schöpften vorm und hinten in Körbe oder Leere Tonnen die Frucht, andere schleppten diese zur Luke und die am Deck befindliche Leute hielten sie an ein oder zwei laufenden Tauen aufzuholen und zu entleeren.

Na een dag hard werken werd de nacht ingegaan en de derde dag van het stormweer brak aan.

W. E. VAN POPTA.

Nog altijd hetzelfde.

In de „Geldersche Kerkbode“ vervolgt J. Dijk nog steeds zijn interessante mededeelingen over de geschiedenis van de Geref. Kerk te Arnhem.

We lezen in het jongste Nummer o.a. het volgende:

Nu moeten we wel iets schrijven over een kwestie, die de volle belangstelling had in de tachtiger jaren van de vorige eeuw. De pennestrijd, welke over deze kwestie gevoerd werd, geschiedde in zeer broederlijken toon, maar zo bewees toch duidelijk, dat er ook toen reeds tweërlei beschouwing heerschte in de Gereformeerde Kerken, even zoo goed als tegenwoordig. Het woord van den prediker blijkt zoo waar: Er is niets nieuws onder de zon en heiligen is, is alreeds geweest. We bedoelen den strijd over de verbonds- en doopsbeschouwing. Nu was het beter, dat dit gedeelte der kerkelijke historie werd toevertrouwd aan een theoloog van professie. Want hier liggen vele voetangels en klemmen. En een leek past meer dan dubbele voorzichtigheid. We willen er ons toch maar aan wagen, vertrouwend op de welwillende goedheid der lezers.

Nu zijn de notulen van de Kerkeraansvergaderingen van Arnhem op dit punt verre van volledig. En heeft dan ook geruimen tijd geduurd, voordat we eigenlijk begrepen, waarover het ging. Want een mededeeling als deze: De Kerkeraad is het volkomen eens met de Kleinendorst, dat de leer van de Provinciale Synode van Noord-Holland ongereformeed is, of een verzuchting als: 'Zou zoo te betreuren zijn, dat die ongereformeerde leer in de Christelijk Gereformeerde Kerk verkondigd werd en daar ingang vond, maken een mensch nog niet veel wijzer. Zelfs niet de stelling: De kinderen van Christen-ouders worden in het verbond geboren, is ongereformeed.

Al verder lezend evenwel, werden we gewaar, dat de Kleinendorst den strijd had aangebonden tegen de doopsbeschouwing door de A. Littooy te Middelburg bepleit in eenige boekjes over Doop, Belijdenis, Avondmaal. Hiervan had het kerkelijk weekblad „De Dinsdag“ nog wel verklaard, dat ze volkomen weergaven de zuivere opvatting onzer Gereformeerde vaders en ook, dat ze geheel in overeenstemming waren met onze belijdenisschriften.

Daar kwam de Kleinendorst met volle kracht tegen in verzet en hij schreef ook een tweetal boekjes om de Littooy te bestrijden. De boekjes van de Littooy staan niet ter onzer beschikking, maar de werken van de Kleinendorst hebben we gelezen. De titel van het eerste is: Doop, Belijdenis, Avondmaal en Tucht of Eene andere zionswijze daarover als de A. Littooy, door K. Kleinendorst — en van het tweede: Wederantwoord van K. Kleinendorst aan A. Littooy. Betrekkelijk diens zionswijze over Gebedverbond, de Kerk, den H. Doop en het H. Avondmaal. Beide boekjes zijn uitgegeven bij de firma Van Goltverdinge en Zoon te 's Gravenhage.....

De Kleinendorst was erg bevreemd, dat de „nieuwe“ verbondsbeschouwing ingang zou vinden. Daarom waarschuwde hij daartegen met alle kracht, die in hem was. En — we laten alle rechte wederaren aan de oprechtheid van zijn standpunt — die vrees kwam voort uit een groote mate van verantwoordelijkheidsgevoel. Was het niet beter, dat velen in twijfel en bekommernis voortleefden zonder tot blijde geloofsverzekering te komen dan dat ook maar één mensch zich zou vleien met een ijdel grond en zich zou toeblijven wat hij in werkelijkheid niet bezat en zich zou bedriegen voor de „nimmer-eindigende“ eeuwigheid?

Kinderen van Christen-ouders niet in 't verbond geboren! Maar de geloovige belijdt in den Heidelbergsechen Catechismus (Zondag 27), dat de jonge kinderen, zoowel als de volwassenen, in het verbond Gods en in Zijne gemeente begrepen zijn, enz. En het Doopsformulier doet de Christen-ouders belijden, dat hun kinderen in Christus geheiligd zijn. Naar onze meening verzwakt de Kleinendorst deze uitspraken, die hij natuurlijk ook kent, door te zeggen, dat daarmee te kennen gegeven wordt, dat de gedoopte kinderen tot Christus in betrekking staan. Immers, dan zou een kind van geloovige ouders in niets te

onderscheiden zijn van een kind, dat door beslist ongelooftige ouders ergens ten doop werd gehouden en die den Doop als een godsdienstige plichtigheid beschouwen.

De heer Dijk vertelt dan verder hoe deze kwestie zelfs op de classis werd besproken!

Merkwaardig is, dat Dr. Kuyper zich in dien strijd mengde en natuurlijk de zijde van de Littooy koos. De Littooy, al had hij een verkeerde voorstelling van de praktijk der vaders, had zij de theorie der vaders „ultimend juist“ weergegeven.

Wie de geschiedenis onzer kerken ook maar weinig kent, weet, dat de strijd over het verbond altijd is gevoerd.

Het was Scholte tegen de Cock.

Het waren Pieters en Kreulen tegen Joffers.

Het was Littooy tegen Kleinendorst.

Het was Kuyper tegen Lindeboom en Bos.

Het is tegen valt u maar in.

Wanneer zal het Licht der Heilige Schrift, dat straalt over de werkelijkheid des Verbonds zoo klaar worden gezen, dat de verschillen verteren?

Mystiek.

In onze kerkelijke pers wordt zoo nu en dan meer uitvoerig of terloops gesproken over de mystiek.

Misschien doe ik sommigen een dienst met het doorgeven van enkele uitspraken van een paar gereformeerde auteurs, die van dit moeilijke onderwerp meer dan gewone studie hebben gemaakt.

Allereerst iets van de P. N. Kruiswijk.

Hij gaf in een artikel, te vinden in het „Gereformeerd Theologisch Tijdschrift“ van September 1933, de volgende vijf kenmerken der mystiek:

1o. aan haar is eigen de overtuiging, dat er zonder eenig intermediair bewuste kennis van en gemeenschap met God mogelijk is;

2o. aan haar is eigen de overtuiging, dat die kennis en gemeenschap tot stand komt in den weg van purificatio, illuminatio, contemplatio;

3o. aan haar is eigen de zucht (en de meening, dat aan die zucht wordt voldaan), in dezen weg te anticipeeren op den status gloriae, alsmede de begeerte naar de visio Dei per essentiam en naar de eenheid of vereeniging met God;

4o. aan haar is eigen een zeer nadrukkelijke opvatting van het beeld Gods in den mensch, ten diepste gelegen in den grond of de vonk der ziel, waarin God steeds tegenwoordig is;

5o. aan haar is eigen een onthrekken of minstens een in de schaduw treden van de idee van het Middelaarschap van Christus, van vergeving der zonde, van rechtvaardigmaking en van heilzekerheid door geloof.

Vervolgens wil ik noemen Dr. E. P. Groenewald. Cum laude gepromoveerd aan de Vrije Universiteit. Nu professor in Zuid-Afrika.

In zijn prachtige dissertatie: Koinoonia (gemeenschap) by Paulus, vinden we de volgende stellingen:

Die term „Glaubensmystik“ van H. E. Weber vervat 'n onhoudbare teenstrydigheid.

En:

Gemeenschap met Christus is volgens Paulus nog mistiek nog geloof, maar 'n geloofsverhouding.

Zijn deze uitspraken juist, dan is de uitdrukking „gezonde mystiek“ een contradictio in terminis en „valsche mystiek“ een pleonasme. Een diepgaande, gereformeerde studie over de mystiek zou wel zeer welkom zijn.

We zullen hopen, dat Prof. Schilder zijn rede, die hij in Amerika over dit onderwerp houdt, zal kunnen publiceren.

H.

C. V.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Middelburg (vac. D. Bremmer): Dr. N. J. Hommes te IJlst en H. J. Riphagen te Schoonebeek.

Beroepen te:

Grijskerke (Z.): Cand. K. J. Kraan, hulpred. te Schiedam. Kantens: Cand. H. Hekman, hulpred. te Dedemsvaart. Middelburg (vac. D. Bremmer): Dr. N. J. Hommes te IJlst.

Aangenomen naar:

Hardenberg (Ze pred. pl.): D. Vreugdenhil te Appelscha.

Benoemd tot Hulprediker te:

Nijmegen: Cand. J. J. C. Westera te Nijverdal.

Intrede te:

Steenwijk: E. Masselink. Tekst: 1 Cor. 4:1.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis Leeuwarden der Geref. Kerken heeft na praeparatoir examen cand. H. van Koningsveld te Leeuwarden beroepbaar verklaard. Cand. van Koningsveld zal gaarne de kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen. Adres: Van Heemstraat 28 te Leeuwarden, telef. 4985.

— Het adres van cand. A. J. Bos, hulprediker der Geref. Kerk te Enkhuizen, is thans: Knipersdijk 94, Enkhuizen. Hij is 3 van de 4 Zondagen in de gelegenheid andere kerken te dienen en kan een e.v. beroep terstond in overweging nemen.

Promotie Dr. H. J. Jager en Dr. N. H. Ridderbos.

Aan de Vrije Universiteit zijn Vrijdag 20 Januari bevorderd tot doctor in de theologie Dr. H. J. Jager, predikant te Voorthuizen, op een proefschrift, getiteld: „Rechtvaardiging en zekerheid des geloofs“. Studie over Rom. 1:16, 17 en Rom. 3:21-5:11; en (cum laude) cand. N. H. Ridderbos te Kampen, op een proefschrift, getiteld: „De werkers der onge-

rechtigheid in de individuele psalmen. Een beoordeling van Moswinkels opvatting.“

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND.“

Intrede te:

Bussum: E. C. B. Kok. Tekst: Col. 3:2-4.

Overleden:

C. J. L. Sluyk, pred. te Baarn, 68 jaar.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Ede en te Oosterbeek: E. du Marchie van Voorthuizen te Urk. Zwaagwestrinde: A. Zwiep te IJmuiden.

Bedankt voor:

Murmerwoude: N. Brandma te Wildervank.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Opheusden: A. Verhagen te Middelburg.

Bedankt voor:

Goes: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Arnhem: M. J. Lekkerkerker te Oosterwolde (Gld.). Berkhout: A. N. v. d. Kreele, voorg. aid. Vrijz. Herv. te Kampen, voordien predikant te Berkhout.

Benschop (toez.): J. Spelt te Rijssen.

Doeveren: Mr. E. D. G. v. d. Horst te O. en N. Gastel.

Hagestein: Cand. P. M. van Galen te Monst.

Midlum: Cand. S. O. Sinderen, hulpred. te Rotterdam-O.

Nieuw-Buinen: W. Sybrandy te Exmorra.

Papendrecht: C. v. d. Wal te Dirksland.

Wapenveld (toez.): J. W. v. d. Linden te Kootwijkerbroek.

Aangenomen naar:

Blankenham: J. L. Springer te IJshrechtum, voorheen te Blankenham.

Bovensmilde: Cand. P. J. Roscam Abbing, hulpred. te Uithuizen.

Den Bommel: P. M. van Galen, cand. te Monst.

Bedankt voor:

Groote Lindt (toez.): J. N. de Ruiter te Aalsum.

Hagestein, voor Nieuwpoort en voor Waverveen: Cand. P. M. van Galen te Monst.

Intrede te:

Kamperveen: C. Vlasblom. Tekst: Jer. 21:8.

Vaals: Cand. W. v. d. Ende. Tekst: Marc. 2:1-12.

Afscheid van:

Sirjansland: O. G. C. Bunjes. Tekst: Hand. 20:27.

Overleden:

G. van Ramshorst, pred. te Nijmegen, 57 jaar.

— Bij K. B. van 21 Januari is met ingang van 1 Mei aan

De E. L. Nauta, standplaats Leliden, op zijn verzoek, wegens het bereiken van den pensioengerechtigden leeftijd, cervol ontslag verleend als legerpredikant.

Heden verscheen:

HANDBOEK VOOR GEREFORMEERDE EVANGELISATIE

Samengesteld onder
redactie van

Prof. Dr. F. W. GROSHOEIDE

De T. J. HAGEN-De J. MULDER

Groot royaal formaat

P.l.m. 400 bladzijden

Prijs f 3.90 - Geb. f 4.75

Dit is het eerste groot-
opgezette systematische
boek over de Evangelisatie.
Er was vraag naar zulk
een Handboek, dat de
Evangelisatie in al haar
onderdelen en in alle ver-

banden behandelt. Dat is
een gevolg van de zich
steeds uitbreidende actie
op het gebied der Evan-
gelisatie. In allerlei takken
van den Evangelisatie-ar-
beid zijn duizenden en
duizenden werkzaam; en
er is behoefte aan voor-
lichting, omdat men voor
tal van moeilijkheden komt
te staan. Dit Handboek nu
geeft zoowel principieele
als praktische voorlich-
ting, en is dus een rijk
en onmisbaar vademecum
voor alle leiders en wer-
kers in den Evangelisatie-
arbeid.

In elken
Boekhandel verkrijgbaar
Uitg. van J. H. KOK N.V. Kampen

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?

Of preferert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker“

Kerkstraat 8 - Hilversum.

MAATKLEERMAKERIJ

Gebr. Zwartsenberg
N.V.

STADSKANAAL

SPECIALE AANBIEDING

Colbert-Costuums

NAAR MAAT f 49.00.

Komt aan 't stuk zien of

vraagt stalen.

KERKSPLITSING

een „geloofsstuk“ en geen „waagstuk“.

Geen praat langer maar daad.

DOOR

Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN

Prijs f 0.25.

Bij afname van 10 exx. f 0.20 per ex.

Voor kerken waarin dit onderwerp in bespreking is, is deze brochure van zeer groot belang! Terwijl voor alle grootere kerken de brochure zeer oriënterende voorlichting geeft.

Verkrijgbaar bij den boekhandel, en, na storting van het bedrag op postrekening no. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES